

Regionala bolag – väsentliga händelser

Region Västerbotten är ägare av sjutton hel- och delägda bolag. Regionala utvecklingsnämnden har uppdrag av regionfullmäktige att utöva ägarrollen för Region Västerbotten i de bolag som kan betraktas ha sin hemvist inom nämndens ansvarsområde. Flertalet av de bolag som regionen helt eller delvis äger, bedriver verksamhet som har sin hemvist inom regionala utvecklingsnämndens ansvarsområde. Det handlar om bolag vars verksamhet är kopplad till kollektivtrafik, kultur, näringslivsutveckling, innovationer och infrastruktur.

Nedan redovisas beskrivning av väsentliga händelser under rapporteringsperioden som rapporterats av de bolag där ägarandelen överstiger 20 procent. En kort inledande text beskriver uppdraget för respektive bolag.

Nedan finns även en kortfattad beskrivning av verksamheten i de bolag där ägarandelen understiger 20 procent.

AC-Net AB

Region Västerbotten äger 51 procent av bolaget, Skellefteå Kraft AB 24,5 procent, Umeå Energi UmeNet AB 24,5 procent. Bolaget har i uppdrag att erbjuda definierade målgrupper olika slags elektroniska kommunikationstjänster, baserat på den överskottskapacitet som finns i det regionala bredbandsnät som AC-Net tillhandahåller. Bolaget ska även bidra till ökad försäljning av elektroniska kommunikationstjänster hos de kommunägda stadsnäten i Västerbottens län. Se www.acnet.se för mer information.

Väsentliga händelser

Bolaget har upphandlat ett nytt våglängdsnät och är nu i installationsfasen. Projektet omfattar utbyte och uppgradering av våglängdsnätet och följer hittills både tidplan och budget.

Under våren genomfördes en större affär med Vattenfall. Affären har bearbetats under en längre tid och omfattar flera leveranser i tre kommuner i Västerbotten.

En slutversion av samarbetsavtalet för ett regionalt nät har presenterats för kommunerna i Västerbotten. Avtalet förväntas nu skickas ut för signering till Region Västerbotten och länets kommuner.

Två större förvärv har skett i branschen: Telia har förvärvat Bredband2 och Telenor avser att förvärva Bahnhof. Särskilt Telias förvärv bedöms av bolaget få betydande marknadspåverkan, eftersom Telia därmed blir en dominerande aktör i Västerbotten med mycket stora marknadsandelar. Utvecklingen var enligt bolaget väntad och bedöms med stor sannolikhet leda till minskad konkurrens bland operatörer och tjänster i bredbandsnäten.

Ekonomiskt utfall

Bolaget redovisar för perioden ett resultat som överstiger budget med ca 0,4 miljoner kronor. Större leveranser till Vattenfall och Tele2 enligt ovan har fått betydande genomslag på bolagets intäkter men också samverkansaffären med ILC och Lycksele stadsnät har bidragit till att öka bolagets intäkter, som

för perioden överstiger budget med drygt 5 miljoner kronor. Ovanstående förmedlingsaffärer och också medfört kostnader vilken gör att affärerna får begränsat genomslag på resultatet. På årsbasis förväntas utfallet ligga strax under budget. Delvis beroende av att nya affärer där förhandlingarna kan dra ut på tiden.

Almi Företagspartner Nord AB

Region Västerbotten äger 24,5 procent av aktierna i bolaget, Norrbottens läns landsting 24,5 procent och moderbolaget Almi Företagspartner AB 51 procent. Bolagets särskilt prioriterade målgrupp är små och medelstora företag. Vissa insatser ska i första hand erbjudas företag med hög potential att växa medan övriga företag får ett mer begränsat utbud av insatser. Insatser mot unga ska särskilt uppmärksammas liksom mot personer som befinner sig i senare delen av arbetslivet (50+). Se www.almi.se/nord för mer information.

Väsentliga händelser

Almi Nord har under 2026 fortsatt att möta en hög efterfrågan på finansiering och affärsutveckling i ett osäkert konjunktur- och omvärldsläge. Företagens investeringsbeslut varierar över tid, vilket påverkar både inflödet av ärenden och tidpunkten för utbetalningar.

Verksamhetsplanens prioriteringar har omsatts i ett tydligare målgruppsarbete, mer systematiskt uppsökande aktiviteter och ökat fokus på strategiska samarbetspartner. Parallellt har arbetet fortsatt med gemensamma kundteam inom finansiering och affärsrådgivning, utveckling av behovssamtalet samt AI som stöd för intern effektivitet och kundnytta.

I januari beviljades ett projekt vi kallar för DIGIT med fokus på digitalisering och AI för de små och medelstora företagen. Projektet sträcker sig över tre år med en omslutning om 20 miljoner kronor. Projektet medfinansieras av EU, Region Norrbotten och Region Västerbotten.

Under inledningen av året har en omorganisation genomförts för att fortsatt kunna bedriva en ändamålsenlig verksamhet. Förändringen innebär att det nu är två chefer för rådgivare istället för tidigare tre.

Ekonomiskt utfall

Periodens resultat visar på en negativ budgetavvikelse på 269 000 kronor. Budgetavvikelsen är enligt förväntan då avvikelsen påverkas av periodisering av budget, utfall av IT kostnader och hur projekten fortlöper över året.

Prognosen pekar mot ett resultat i linje med budget. Viss osäkerhet kring utveckling av IT kostnader och kundleveranser i projekt.

Bussgods i Norr AB

Region Västerbotten äger 33,33 procent av aktierna genom Länstrafiken i Västerbotten AB, Region Norrbotten och Region Västernorrland äger en tredjedel var. Bolaget ska erbjuda transport av gods till både privatpersoner och företagare, genom ett nät av busstationer och bussgodsombud. Se www.bussgods.se för mer information.

Väsentliga händelser

Bolaget har under första kvartalet genomfört en större omorganisation som innebär att bolaget har delats in i regioner istället för som tidigare affärsområden.

Bolaget har arbetat intensivt med att öka försäljningsvolymerna och att delta i upphandlingar inom verksamhetsområdet vilket har varit framgångsrikt och har resulterat i ett flertal nya avtal.

Bolaget jobbar med att ta fram nya strategiplaner på både 5 och 10 års sikt, vilket ska verkställas i budgetarbetet 2027.

Ekonomiskt utfall

Bussgods i Norr redovisar för perioden ett resultat som är något lägre än budget (- 0,2 miljoner kronor)

Resultatet är till stor del en effekt av att avtal blivit fördröjda, vilket inneburit lägre intäkter än planerat med också en högre kostnadsnivå relaterat till för drivmedel och energi.

Prognostiserat resultat för helår ligger ca 1 miljon kronor under budget.

Den största ekonomiska risken Bussgods ser är ändrade busslinjer gällande godsfordon hos ägarna. Även händelser som extremväder kan få stor inverkan på bolagets ekonomi-

Länstrafiken i Västerbotten AB *)

Region Västerbotten är ensam ägare i bolaget, som i sin tur äger Region Västerbottens aktier i Bussgods i Norr AB, Norrtåg AB (se respektive ägarandel nedan) samt aktierna i Samtrafiken i Sverige AB (2,1 procent). Länstrafiken i Västerbotten AB:s uppgift är att stödja Kollektivtrafikmyndigheten vid Region Västerbotten i uppdraget att organisera regional kollektivtrafik. Länstrafiken ska, genom avtal med eller på uppdrag av myndigheten, i egen regi eller genom avtal med andra trafikföretag, upphandla och bedriva kollektivtrafik, utveckla biljett- och betalsystem, svara för ekonomisk uppföljning, information, marknadsföring och kundservice, föra statistik över passagerarutveckling samt i övrigt biträda myndigheten. Region Västerbotten är tillsammans med länets sexton kommuner beställare av kollektivtrafik, och därmed även finansiärer av den regionala kollektivtrafiken. Se www.tabussen.nu för mer information.

Väsentliga händelser

Verksamheten påverkas just nu i hög grad av regeringens satsning på halverat biljettpris för periodkort i kollektivtrafiken. Vi ser en tydlig positiv resandeutveckling, i Ultra så mycket som + 30 procent under juli månad. Även i regiontrafiken ser resandet positivt ut, även om ökningen inte är lika markant. Preliminära prognoser från Svensk kollektivtrafik innebär att det stöd som regeringen avsatt för satsningen, 6,5 miljarder kronor, kommer att räcka – men bolaget får ingen kompensation för eventuella förstärkningskostnader, utvecklingskostnader osv, utan ersättningen är enbart kopplad till förlorad intäkt vid försäljning.

Under året har bolaget arbetat med att förbereda sista delen av uppgraderingen av biljettsystemet, dvs installationen som ska ske i alla fordon. En version har levererats och tester pågår just nu internt i bolaget. Det finns för dagen dock inget beslut på att versionen håller tillräckligt hög kvalitet för att installation ska kunna genomföras. Dialogen med leverantören kring tidigare års förseningar och kvalitetsbrister har ännu inte avslutats.

Arbetet med upphandling av ett nytt betalsystem har inletts, då nuvarande avtal upphör 2028-03-31. Steg ett har varit att upphandla nya validatorer, vilket har genomförts utan överprövning. Leveransprojektet har startats och pågår. Bolaget arbetar också med att förbereda upphandling av övriga delar av ett nytt betalsystem.

Bolaget har infört ett nytt ekonomisystem, vilket medfört en hel del merarbete, men som skapar bättre förutsättningar inför framtiden. Detta gäller inte minst fakturering av skolornas färdbiljetter till eleverna.

Under året har löpande trafikupphandlingar genomförts, kommunerna Sorsele, Storuman södra, Vilhelmina södra och Malå gällande serviceresor. Bolaget har även upphandlat Skellefteå en extra gång, på grund av leverantörs konkurs innan trafikstart.

I juni startade det nya trafikavtalet gällande Ultra. Nobina klev då in som ny operatör och trafiken är nu 100 procent elektrifierad. Uppstarten har gått väldigt bra, utan störningar.

Bolaget har sökt och beviljats ytterligare projektmedel för att arbeta med kompetensförsörjningen i kollektivtrafikbranschen, vilket innebär att bolaget under hösten kommer starta ett projekt som syftar till att erbjuda trafikföretagen utbildning för sin personal.

Styrelsen för bolaget har under året rekryterat en ny vd, då nuvarande vd valt att avsluta sitt uppdrag. Den nya vd:n tillträder 1 oktober 2026.

Ekonomiskt utfall

Bolaget redovisar ett noll-resultat eftersom över- respektive underskott i förhållande till året budget återbetalas eller tilläggsfaktureras trafikbeställarna. Periodens resultat, före en sådan "nollresultat-reglering", uppgår vid jämförelse med budget till ett underskott motsvarande ca -7,9 miljoner kronor. Underskottet är framför allt hänförligt till ett högre kostnadsutfall avseende bolagets trafik kostnader. För den del som är direkt hänförligt till länstrafiken och Region Västerbotten uppgår underskottet i förhållande till budget på 2,1 miljoner kronor. Den huvudsakliga förklaringen till avvikelserna utgörs av att indexutvecklingen i bolagets trafikavtal, på framför allt drivmedel, varit påtagligt högre än nivån på de prognoser som budgeten byggde på. I de flesta av bolagets avtal och indexkorgar utgörs drivmedelsindex av HVO, vilket innebär att regeringens beslut om skattesänkningar på diesel och bensin inte får genomslag i dessa avtal och förhållandevis litet genomslag i bolagets trafik kostnadsutveckling. HVO-index har ökat kraftigt under året, och vid jämförelse med samma period föregående år konstateras en indexökning med ca 45 procent.

Biljettintäkterna har också utfallit lägre än budget, trots att vi ser en positiv resandetrend under sommaren. I intäktsredovisningen har bolaget beräknat att få full kompensation för intäktsbortfallet relaterat till subventionering av biljettpriser enligt ovan.

Om rådande indexvärden blir kvar på samma nivåer året ut, och resandet, med hänsyn till periodens trend, följer mönstret för historiska variationer över kalenderåret, beräknas bolagets resultatprognos för året landa i ett budgetunderskott motsvarande ca -30,6 miljoner kronor. Detta förutsätter att intäktsbortfallet, som följer av halveringen av priset på 30 dagars periodkort, ersätts till 100 procent samt att den positiva resandetrenden vi sett under sommaren även spiller över på hösten.

Norrbotten AB *)

Region Västerbotten äger 28,5 procent av bolagets aktier och Region Norrbotten 28,6 procent. Dessutom äger kommunerna Piteå, Skellefteå, Umeå och Luleå 7,1 procent vardera samt Kalix, Boden, Haparanda och Robertsfors 3,6 procent vardera. Norrbotten AB har i uppdrag att bedriva konsultverksamhet avseende Norrbotten AB. Se www.norrbotten.se för mer information.

Väsentliga händelser

I och med regeringens beslut avseende den nationella transportplanen där Norrbotten AB har fått en framskjuten plats och Norrbottenprojektet har gått in i en mer tydlig byggfas.

Det faktiska byggandet av sträckan Umeå-Skellefteå är i full produktion. Etappen har också i princip full finansiering. Sträckan Umeå-Dåva kommer under hösten att tas i trafik.

Samtidigt har fortsatt planering av sträckan Skellefteå-Luleå startat, med en koncentration av planering av in-och utfarterna i Piteå och Luleå. Finansiering är klar genom tidigare beslut om medelstilldelning på ca 4 miljarder kronor. Det sankas dock ca 23 miljarder kronor i finansiering för färdigställande av hela projektet till Luleå.

Ekonomiskt utfall

Bolaget redovisar ett resultat och prognos på noll vilket är i linje med budget.

Norrlandsoperan AB

Region Västerbotten äger 60 procent av bolaget och Umeå kommun, via Umeå kommunföretag AB, 40 procent. Ändamålet med Norrlandsoperans verksamhet är att producera opera, musik, dans, konstutställningar, pedagogisk verksamhet och konsulentinsatser inom musik-, dans- och teaterlivet, samt därmed närstående scenisk och kulturell verksamhet och annan publik sidoverksamhet. Bolaget ska ge tillgång till ett brett kulturutbud samt bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Se www.norrlandsoperan.se för mer information.

Väsentliga händelser

Norrlandsoperan (NO) hade en framgångsrik vår 2026 och kunde notera en publikökning på 33% jämfört med motsvarande period 2025. Under perioden har arbetet främst kretsat kring planering och uppföljning av säsongen och kommande säsongers operaproduktioner.

Den 22 augusti bjöd Norrlandsoperan Umeåborna på konsert i Rådhusparken i form av NO i parken.

The Galloping Cure som Norrlandsoperan samproducerar tillsammans med produktionsbolaget Opera Venture Productions, Scottish Opera, Edinburgh International Festival, San Francisco Opera, Canadian Opera Company och State Opera of South Australia, hade världspremiär på Edinburgh International Festival 9 augusti. Produktionen möttes av extraordinära recensioner, bl a kallade The Times verket "the greatest opera of the century". Norrlandsoperan hade representation från produktionsavdelningen, tekniska avdelningen och konstnärlig ledare, dels i Glasgow under repetitionsperioden, dels i Edinburgh under spelperioden. När produktionen spelat klart i Edinburgh flyttades scenografi och kostym till Umeå och repetitionerna inleddes på Norrlandsoperan 18 augusti. Perioden innebar många tuffa utmaningar både för det konstnärliga teamet och för Norrlandsoperans personal på grund av produktionens storlek och den korta tid för överlämning och repetitioner som

hade planerats. Norrlandsoperans del av produktionen finansieras av Riksbankens Jubileumsfonds stödprogram Konst och Kultur.

Dans i Västerbotten kunde lansera Dansplan Västerbotten med stort intresse. Planen har nu presenterats för regionala och kommunala representanter. Mot slutet av säsongen gick hiphop-festivalen, Up North, av stapeln i år med chartrad buss som hämtade deltagare upp genom Sverige, vilket resulterade i högt deltagarantal. Norrlandsoperan har beviljats stöd från Kulturrådet för ett nytt utvecklingsprojekt Deco Youth.

I slutet av april gjorde Maxida Märak en mycket uppskattad turné i länet som efterföljdes av kammarmusik med orkesterns egna musiker som besökte såväl äldreboenden som förskolor i länet. I juni medverkade Norrlandsoperan i Arctic Art Summit med Katarina Barruk som akt.

Ekonomiskt utfall

Det ekonomiska resultatet per den sista augusti uppgår till drygt +13 miljoner kronor. Resultatet ligger väl i förhållande till budget för perioden med koppling till att bolaget har en mycket intensiv höst med ett maxat utbud av konserter och föreställningar framför sig.

Biljettförsäljningen fortsätter att överträffa våra förväntningar vilket är mycket glädjande.

Med möjligheten att överföra ej nyttjade ägaranslag från 2025 till 2026 har Norrlandsoperan fått goda förutsättningar att genomföra sitt uppdrag på ett bra sätt. I budgeten används 2,8 miljoner kronor av sparade ägaranslag från tidigare år. I dagsläget finns ingen anledning att tro att bolaget inte kommer kunna uppfylla sina budgetmål för helåret 2026.

Norrtåg AB *)

Region Västerbotten äger bolaget till 25 procent genom Länstrafiken i Västerbotten AB. Övriga delägare i bolaget är kollektivtrafikmyndigheterna i Norrbotten, Västernorrland respektive Jämtland/Härjedalen. Bolaget har till uppgift att bedriva persontrafik med tåg på dag i respektive län, samt mellan länen och angränsande län. Norrtåg AB ska även upphandla persontågstrafik för att tillgodose behovet av arbets- och utbildningspendling i regionen, samt skapa kopplingar mot den nationella tågtrafiken i övrigt. Se www.norrtag.se för mer information.

Väsentliga händelser

Uppstarten av det nya trafikföretaget har under årets första månader präglats av underhålls- och fordonsutmaningar, framför allt i Norrbotten. Detta har påverkat regularitet, utförd trafik och resande.

Omfattande banarbeten, särskilt mellan Luleå och Boden, samt kvarstående hastighetsnedsättningar efter översvämningarna i Västernorrland 2025 har påverkat punktlighet och medfört ett större behov av ersättningstrafik.

Den nationella satsningen på halverat pris för periodbiljetter har ökat försäljningen och resandet med periodprodukten. Ett beräknat bidrag om 1,8 miljoner kronor från Naturvårdsverket mildrar intäktseffekten av prissänkningen för juli och augusti.

Fem tillkommande fordon har tagits emot under året. Fordonen stärker kapaciteten och möjliggör den planerade trafikökningen på Umeå-Sundsvall från oktober.

Ekonomiskt utfall

Resultatet i Norrtåg blir alltid bli +/- 0 eftersom över- respektive underskott återbetalas eller tilläggsfaktureras trafikbeställarna /finansiärerna. Vid årets ingång hade bolaget fortsatt tappa avtal avseende statlig finansiering.

Det ekonomiska utfallet till och med augusti är sammantaget något bättre än prognos. Den regionala medfinansieringen uppgår till 230,3 mkr, vilket är cirka 2,1 mkr lägre än prognos. Uppdaterad prognos visar att regionens medfinansiering kvarstår på helår på samma nivå som föregående prognos.

Resandet har utvecklats svagare än föregående år och är totalt cirka 4,2 procent lägre än under januari-augusti 2025, främst till följd av årets inledning. Trots det är biljettintäkterna inklusive beräknat bidrag för de halverade periodbiljetterna cirka 3 miljoner kronor högre än motsvarande period föregående år och cirka 3,5 miljoner kronor lägre än prognos. Intäkststappet möts av lägre kostnader bland annat när det gäller el, operatörsersättningar och tekniskt underhåll. Noteras en kostnadsökning när det gäller ersättningstrafik,

Helårsprognosen visar en regional medfinansiering om 358,9 miljoner kronor, oförändrad jämfört med prognos T1 och T2. Region Västerbottens prognostiserade andel uppgår till 86,1

Biljettintäkterna prognostiseras 7 miljoner kronor lägre än tidigare prognos (202,0 miljoner kronor jämfört med 209,0 miljoner kronor) i föregående prognos. Den lägre intäktsprognosen vägs i huvudsak upp av lägre kostnader, bland annat inom tekniskt underhåll, elindex, försäljningskostnader, bolagsförvaltning och större projekt.

Trafikkostnaden prognostiseras till 583,2 miljoner kronor, cirka 4,1 miljoner kronor lägre än prognos T2.

Skellefteå museum AB

Region Västerbotten äger 40 procent av bolaget och Skellefteå kommun 60 procent genom Skellefteå Stadshus AB. Museet ska i huvudsakligen norra delen av länet bedriva museiverksamhet som rör norra Västerbotten, och annan förenlig kultur- och kunskapsfrämjande verksamhet. Museet ska erbjuda ett brett kulturutbud samt bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. I verksamheten ingår även Museum Anna Nordlander, en mötesplats där samtidskonst och genus står i centrum. Se www.skellefteamuseum.se för mer information.

Väsentliga händelser

Skellefteå museum har haft en stark besöksutveckling under året. Under juni till augusti uppgick antalet besök till 63 393, jämfört med 31 827 motsvarande period föregående år, en ökning med 99 procent. Society Expo Exhibition har varit en viktig bidragande faktor och hade 17 847 besök från maj till augusti. Det stora publiktrycket har samtidigt inneburit ökade behov inom bland annat värdskap, städning, teknisk drift och underhåll. Mot bakgrund av det starka utfallet utreds möjligheten att förlänga Exhibition till mitten av augusti 2027, vilket skulle innebära fortsatta kostnader för bland annat lokal, drift och service.

Det nya besöksmålet Läroverket öppnade den 24 maj och innebär en ny plats för lokalhistoria, forskning och berättande. Färdigställandet krävde betydande personella och ekonomiska resurser och renoveringen tog längre tid än planerat, vilket är den huvudsakliga förklaringen till justeringen av bolagets helårsprognos.

Situationen vid Stackgrönnans båtmuseum har fortsatt att innebära utmaningar kopplade till lokaler, säkerhet och förvaring av samlingen. Museet arbetar därför med att avetablera verksamheten från nuvarande lokaler och säkerställa en långsiktigt hållbar förvaring. Den identifierade lösningen innebär ökade lokalkostnader och kommer att påverka budgetförutsättningarna inför 2027.

Arbetet med att stärka bolagets IT-säkerhet och IT-struktur har fortsatt under året. En nulägesbild och en initial handlingsplan har tagits fram och arbetet har tydliggjort ett betydande behov av fortsatta åtgärder. Detta innebär ökade kostnader på kort sikt men bedöms vara nödvändigt för att minska verksamhetsrisker och skapa en långsiktigt hållbar IT-miljö.

Ekonomiskt utfall

Resultatet per sista augusti uppgår till –1,7 miljoner kronor att jämföra med budget för samma period som uppgår till –1,6 miljoner kronor.

Prognosen för helår ligger kvar från förra delåret om ett minusresultat på 0,8 miljoner kronor. Där 0,5 miljoner kronor tas från obeskattade reserver och 0,3 miljoner kronor kopplat till forskarrumprojektet tas från sparade ägarbidrag** från tidigare år enligt styrelsebeslut. Det finns dock viss osäkerhet kopplat till byggnadsordningarna där kulturmiljövården inväntar beslut från kommunens nämnd där beslutet dragit ut väldigt på tiden vilket innebär att slutförandet av hela intäkten kvarstår. Förhoppningsvis kommer besluten i höst, om inte påverkar det resultatet negativt.

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB

Skogs- och samemuseet i Lycksele AB, ägs till 49 procent av Region Västerbotten. Lycksele kommun är majoritetsägare med en ägarandel om 51 procent. Museet ska bedriva museiverksamhet med fokus på skog och skogsbruk, samisk historia och kultur samt förenlig kultur- och kunskapsfrämjande verksamhet, ge tillgång till ett brett kulturutbud samt bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Se www.skogsmuseet.se för mer information.

Väsentliga händelser

Fram till delåret 31 augusti har bolaget arbetat fram ett strategiskt inriktningsdokument för kommande år. Bolaget har arbetat med pedagogisk verksamhet både regionalt som lokalt och arbetar tillsammans med för och grundskolan i Lycksele fram ett nytt pedagogiskt program för samisk undervisning i grundskolan.

Museet har anställt en skoglig antikvarie i januari, har slutredovisat projektet Träden talar om oss och är i slutfasen av ICCE projektet. Samt arbetar vidare med den samiska utställningen.

På tilläggsuppdraget Gammplatssamverkan har museet bedrivit pedagogisk verksamhet varje vardag under högsäsong, samt bedrivit caféverksamhet i Rukselegården.

Ekonomiskt utfall

Skogs- och samemuseet gör ett positivt resultat per 31 augusti och kommer att göra ett positivt resultat även den sista december. En prognos pekar mot ett resultat för 2026 på +1,4 miljoner kronor. Försäljningen har minskat med drygt 0,1 miljoner kronor jämfört med föregående år samma period. Det beror på att utemässan inte genomfördes samt att den samiska utställningen stängd, likaså den så kallade barnhörnan. Diversehandeln har heller inte varit öppen på samma sätt som föregående år.

Vilket innebär minskade intäkter men även minskade lönekostnader.

En handlingsplan har tagits fram för åtgärder i basutställningen Maskinepoken. Det arbetet tar vid när arbetet är avslutat med den samiska basutställningen. Skogs- och samemuseet har överfört medel från tidigare år som ska användas för att täcka kostnader för basutställningar**

Västerbottensteatern AB

Region Västerbotten äger 60 procent av bolaget och Skellefteå kommun 40 procent genom Skellefteå Stadshus AB. Västerbottensteatern har till uppgift att bedriva teater och scenisk verksamhet, samt konsult- och konsulenttjänster som främjar kunskap och kultur. Västerbottensteatern ska vara länsteater. Se www.vasterbottensteatern.se för mer information.

Väsentliga händelser

Verksamhetsåret 2026 har hittills präglats av hög aktivitet och ett konstnärligt ambitiöst program. De produktioner och större verksamhetsinsatser som planerats har genomförts eller är under genomförande. Året innebär en hög andel nyproduktioner, nya konstnärliga format och omfattande samarbeten. Detta ligger i linje med bolagets strategiska inriktning och uppdrag att utveckla och förnya den professionella scenkonsten.

Samarbetet med Riksteatern har fortsatt att växa. Under våren genomfördes den internationella scenkonstfestivalen REACT och under 2026–2027 genomförs två samproduktioner. Dessa samarbeten skapar konstnärliga utvecklingsmöjligheter, stärker Västerbottensteaterns nationella och internationella position och möjliggör större produktioner genom delade resurser. REACT har samtidigt detta år tagit betydande personella och organisatoriska resurser i anspråk inom bland annat planering, marknadsföring och genomförande.

Årets tydligaste verksamhetsmässiga avvikelse är publikutfallet. Bolaget kommer inte att nå det generella publikmål som satts på 30 000 besökare. Utifrån vårens utfall och nuvarande prognoser för återstående del av året beräknas det totala publikantalet i nuläget uppgå till drygt 21 000 personer. Åtgärder genomförs under hösten för att öka publikutfallet, men bedömningen är att det blir svårt att nå högre än cirka 23 000 besökare.

Avvikelsen är betydande och har därför analyserats särskilt. Analysen visar inte på en enskild förklaring utan på flera faktorer som under året samverkat i samma riktning. Vissa större produktioner har haft lägre beläggning än prognostiserat, samtidigt som produktionsupplägget begränsat möjligheten att spela andra föreställningar med hög efterfrågan. Erfarenheterna används nu för att utveckla arbetet med publikprognoser och stärka sambandet mellan konstnärliga val, publikutveckling, produktionskapacitet och ekonomi.

Parallellt har bolagets ekonomiska förutsättningar fortsatt att försvagas. Problematiken med den differens som finns mellan uppräkningsanlag och ökade personalkostnader innebär ett strukturellt kostnadsgap. Därtill påverkas verksamheten av ökade kostnader, bland annat för transporter och tekniska tjänster. Sammantaget innebär utvecklingen en fortsatt press på bolagets långsiktiga ekonomiska handlingsutrymme. Under de senaste åren har detta hanterats bland annat genom organisationsförändringar, effektiviseringar och prioriteringar. Bedömningen är att organisationen inte kan minskas ytterligare i omfattning utan att det får konsekvenser för bolagets förmåga att fullgöra sitt uppdrag. Det utesluter inte fortsatta förändringar av organisation, arbetssätt

eller kompetenssammansättning. Tvärtom innebär förändrade krav och förutsättningar att bolaget behöver utveckla och delvis ställa om sin kompetens för att möta framtida behov.

Samtidigt arbetar bolaget med att bredda intäktsbasen. Exempelvis har samarbetet med organisationer som arbetar med våldsprevention i år resulterat i ett fortsatt samarbetsavtal med Länsförsäkringar, vilket stärker bolagets externa finansiering.

Ekonomiskt utfall

Biljettintäkterna kommer under året att understiga budgeterad nivå till följd av det lägre publikutfallet. Avvikelsen är framför allt kopplad till lägre antal publik än prognostiserat för vissa större produktioner, festivalen REACT och gästspelsverksamheten.

Bolaget arbetar under återstående del av året med åtgärder för att öka publik och biljettintäkter. Samtidigt sker en bevakning av kostnader för att säkra ett resultat i balans, utan att äventyra redan beslutad verksamhet.

Den långsiktiga ekonomiska utmaning som beskrivits i tidigare rapportering kvarstår. Det statliga anslaget har för 2026 räknats upp med 0,62 procent samtidigt som löne- och pensionskostnaderna ökar med cirka 3 procent. Då personalkostnaderna utgör över 70 procent av bolagets kostnadsmassa innebär utvecklingen en fortsatt urholkning av det ekonomiska handlingsutrymmet. Trots lägre biljettintäkter än budgeterat är nuvarande bedömning att bolaget kan redovisa ett resultat i nivå med budget för helåret. Detta förutsätter fortsatt kostnadskontroll under återstående del av året. Utfallet per augusti påverkas också av att antalet speltillfällen på turné minskat, att det budgeterade utrymmet för tekniska tjänster inte helt har tagits i anspråk, samt att bolaget erhållit en gåva.

Bedömningen är att andelen egenfinansiering kommer att kvarstå i nivå med 2025, när minskade biljettintäkter balanseras av en motsvarande ökning av andra övriga intäkter. I budgeten har 3,8 miljoner kronor från tidigare års ägaranslag** tagits i anspråk.

Västerbottens museum AB

Region Västerbotten äger 40 procent av bolaget och Umeå kommun, genom Umeå kommun företag AB, 60 procent. Västerbottens ska bedriva museiverksamhet och annan förenlig kultur- och kunskapsfrämjande verksamhet. Västerbottens museum är även länsmuseum i Västerbotten, och ska bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning. Se www.vbm.se för mer information.

Väsentliga händelser

Året inleddes återigen med en ansträngd budget lagd med utgångspunkt från nödvändiga investeringar och planerad verksamhet samt med en förhoppning om att den arkeologiska uppdragsverksamheten ska vinna anbud på infrastrukturella satsningar i länet. Styrelsen antog för första gången på länge en minusbudget. Vid två ägarsamråd under våren påtalade museet den ekonomiska situationen och beskrev konsekvenserna av låga anslagsökningar. Det senare ägarsamrådet resulterade i att Umeå kommun höjer anslaget avsevärt inför 2027. Dock har museets ekonomi urholkats under flera år vilket innebär att trots kommunens insats 2027 kvarstår att anslagen inte räcker till för museets verksamhet.

Denna sommar har museet haft fler besökare i jämförelse med föregående år vilket även resultatet i högre omsättning i museets kafé. Museet har vunnit en del arkeologiska och byggnadsantikvariska uppdrag, vilket för närvarande tryggar ekonomin för den delen av museets verksamhet.

Den nya organisationen som sätts den 1 oktober 2025 har under perioden utvärderats och en del arbete kvarstår för att den ska fungera optimalt. Museet har under året genomfört en total lokalöversyn i syfte att se över användningen av den befintliga fastigheten för att effektivisera användningen av densamma. Det lokalöversynen bland annat ska lösa är; nya arkiv för museet, förbättrade lokaler som kan ta emot fler bokade grupper och konferenser, öka besöksmålets attraktivitet, lösa logistik och förbättra museets interna behov av kontor, möteslokaler, samlingshantering mm.

Ett omfattande internt arkivprojekt har fortsatt i syfte att förbereda för nya arkiv. En helt nödvändig åtgärd om inte museets skatter ska gå förlorade i otillräckligt bevarande och svåra att nå (tillgänglighet) Ett flertal publika arrangemang har genomförts under museets "kvällsöppet", en onsdag i månaden. Egilhallen har hållit öppet under kvällsöppet, söndagar samt under sommaren. Sommarverksamheten på Gammlia har genomförts med gott resultat. Museet har haft fler besökare jämfört med föregående sommar där årets midsommarfirande lockade en rekordpublik. Den arkeologiska fältsäsongen pågår fortfarande med intressanta utgrävningar i länet.

Ekonomiskt utfall

Verksamheten redovisar ett positivt resultat motsvarande 1.9 miljoner kronor före bokslutsdispositioner och skatt vilket är 1.4 miljoner kronor bättre än budget. Resultatavvikelsen förklaras delvis av att verksamheten återvunnit momspengar motsvarande 1.0 miljoner kronor för verksamhetsåren 2023 samt 2024, vidare har verksamheten haft lägre fastighetsrelaterade kostnader som följd av att vissa arbetsuppgifter som tidigare sourcades nu flyttat inHouse.

Basverksamheten redovisar ett negativt resultat (-0.7 miljoner kronor) vilket delvis kompenseras av att den affärsdrivna verksamheten redovisar ett positivt resultat på knappt 0.3 miljoner kronor vilket främst drivs av affärsområdet programvarutveckling.

Prognosen för kommande fyra månader ser god ut och förväntas överträffa det negativa budgeterade resultatet (-0.3) miljoner kronor.

Delägda bolag där Region Västerbotten har en ägarandel som understiger 20 procent

AB Transitio

Bolaget ägs av regioner, kommunalförbund och länsbolag i Sverige – varav Region Västerbottens ägande är 5,3 procent. AB Transitio har till uppgift att förvalta och underhålla fordon samt en rådgivande roll som sakkunnig inom spårfordonsområdet, utöver att stödja aktieägare i frågor om upphandling och finansiering av spårfordon, högvärdeskomponenter och reservdelar. Se www.transito.se för mer information.

Umeå Biotech Incubator AB

Region Västerbotten äger 16 procent av bolaget, övriga ägare är Umeå universitet genom Umu Holding AB, samt Umeå Kommunföretag AB. Umeå Biotech Incubator AB är en inkubatorverksamhet inom life science som erbjuder specialiserat affärsutvecklingsstöd, tillgång till

branschnätverk och laboratorieinfrastruktur. Se www.ubi.se för mer information.

Uminova Innovation AB

Region Västerbotten äger 16,1 procent av bolagets aktier. Övriga ägare är UmU Holding AB, Umeå kommunföretag AB samt Sveriges lantbruksuniversitet, via SLU Holding.

Uminova Innovation AB fokuserar på innovationsutveckling med uppgift att medverka till kommersialisering av innovationer från Umeå universitet och Sveriges lantbruksuniversitet. Se www.uminovainnovation.se för mer information.

*) Bolagen Länstrafiken i Västerbotten AB, Norrtåg AB och Norrbottenbanan AB ingår som en del i Region Västerbottens verksamhet avseende Kollektivtrafik. I regionens fastställda budget 2026. resandevolymer och intäktsstapp. Årsutfallet är starkt beroende omvärldshändelser, främst indexutvecklingen på marknaden, men också effekten av subventionering av biljettpriser och statens kompensation för dessa vilket innebär en osäkerhet i årsprognoser. Håller årets oroligheter i sig i omvärlden förväntas en fortsatt negativ resultatutveckling som också kan ge utmaningar i bolagens likviditet. Regionens budget för verksamheten var vid årets ingång underfinansierad.

**) Norrlandsoperan, Skellefteå museum, Skogs- och samemuseet och Västerbottensteatern har överfört ägaranslag från 2025. Det finns en plan för hur dessa medel ska användas de närmaste åren. En del av medlen kommer att användas 2026.